

MONS

NŐK

Múlt és jelen

Digitális élményekkel kiegészített vezetett séta, amely segít megkérdőjelezni a nők helyét a városban.

Gyakorlati információk!

Kiinduló pont

Square Franklin Delano Roosevelt, Mons,
Belgium (50°27'13.9"N 3°56'45.5"E)

Távolság & időtartam

Kb. 2 óra, 2,4 km-es gyalogos útvonalon

Szükséges eszközök

Min. egy internetkapcsolattal rendelkező
telefon 2 főre, fejhallgató, résztvevőnként egy
papírlap, filctollak vagy színes ceruzák.

Megoldások

A megoldások a digitális tevékenységben
vagy a segédanyagban találhatók.

Biztonság

Mindig figyelj a forgalomra, főleg a keskeny
járdáknál.

A séta során kövesd végig a zöld
útbaigazításokat.

A QR-kóddal megnézheted a
térképet is, de csak ha tényleg
szükséged van rá!

Egy különös levél

Victoria, az egyik barátod, ma korábban felhívott, és ragaszkodott hozzá, hogy találkozzatok Mons-ban. A telefonban hihetetlenül izgatottnak tűnt, de nem volt hajlandó elárulni, miért. Amikor megérkezel, alig köszön, máris előhúzza a táskájából egy kis könyvet és egy régi borítékot.

„Nézd, mit találtam régi papírok között elrejtve, amikor kiürítettem a nagymamám házát!” – mondja.

**Olvasd be a QR-kódot, hogy
felfedezd a Victoria által talált
dokumentumot.**

Csak ez a levél, egy város, és egy kis könyv térképpel és néhány jegyzettel. Nem is kellett több...

„Fedezzétek fel, milyen hatással voltak a nők a város formálására, és derítsétek ki, milyen helyet foglalnak el itt ma... ez pontosan nekünk való küldetésnek hangzik!” – mondja Victoria.

Rápillantasz a térképre. Az első állomás a Szent Waltrudis-társaskáptalani templom, mindössze néhány méterre... Induljunk!

1. állomás: Szent Waltrudis-társaskáptalani templom

A város alapítója nő!

Mindketten felnéztek erre a hatalmas templomra, és lenyűgöz benneteket az építészete.

Elkezdész azon gondolkodni, ki is lehet Szent Waltrudis... de Victoriának már megvan a válasza.

„Nem ismerek sok nőt Mons-ból, de Szent Waltrudis valószínűleg a leghíresebb! Neki köszönhetjük, hogy ma itt állhatunk, és felfedezhetjük a várost!”

Mons azért létezik, mert egy nő úgy döntött, mindent maga mögött hagy. Nem tudjuk pontosan, mi igaz és mi legenda, de a története ma is meghatározza Mons városát.

Azt mondják, Waltrudis körülbelül 70 évig élt a kora középkorban, a 7. században. Magas rangú nemesi családból származott, férje és 4 gyermeke is volt, mégis úgy döntött, hogy maga mögött hagyja kiváltságos életét, és egy kis vallási közösséget alapít ezen a dombon, a „mont Castrilocus”-on.

Ez a közösség növekedni kezdett. Később kolostor épült. És lassan, körülötte, egy város formálódott ki. Az a város, amelyben most állsz.

De nem tudjuk részletesen, ki is volt valójában Waltrudis. A legtöbb fennmaradt forrás jóval a halála után íródott: részben tény, részben legenda, amelyeket lehetetlen teljesen szétválasztani. Sok szenttel ellentétben azonban őt nem valamiféle szupernőként ábrázolták. Leginkább a kedvessége miatt emlékeztek rá. Azért, mert gondoskodott a szegényekről. Mert foglyokat szabadított ki. Mert minden beszámoló szerint meglepően... emberi volt.

Halála után ereklyéi Mons lakói számára a védelem szimbólumává váltak. Pestis, tűzvész, háború, igazságtalanság: a város minden válságban hozzá fordult. Halála óta öt csodát tulajdonítanak neki.

1349-ben pedig, a fekete halál tetőpontján, Szentháromság vasárnapján rendkívüli körmenetet szerveztek, hogy az ő védelmét kérjék. A hagyomány szerint ebből a körmenetből született meg valami, amit talán már ismersz: a Ducasse de Mons.

Bár Waltrudis vallási alak, hívőket és nem hívőket, helyieket és látogatókat egyaránt összeköt. A története valójában nem is csak a vallásról szól. Hanem arról, mire emlékezünk, mi vesz el, és hogyan formálhatja, sőt határozhatja meg egyetlen ember döntése csendben, több mint ezer éven át egy hely sorsát.

Nem hódított meg várost, nem uralkodott rajta, nem volt különösebben gazdag, mégis mindenki ismeri itt. Sőt, ha jobban megfigyeled, észreveheted, hogy bent mindig égnek érte gyertyák. Ez annak a jele, hogy ma is különleges helyet foglal el Mons lakóinak szívében.

KIHÍVÁS

Legyetek ti a leggyorsabbak, és találjatok meg 3 szót ebben a rejtvényben, amelyek Szent Waltrudis történetéhez kapcsolódnak. Kérhettek segítséget, ha nagyon elakadtok.

F	W	Z	R	E	L	I	C	S	H	I
E	E	Q	S	E	V	P	L	S	S	J
G	Ç	R	U	E	M	R	D	C	A	O
C	F	N	B	P	L	O	X	S	M	L
F	T	N	F	J	I	C	C	R	Z	O
W	R	X	W	J	U	E	A	L	V	Ç
D	J	E	G	H	U	S	R	R	Q	Q
L	J	K	D	A	Ç	S	U	L	I	U
B	M	U	G	R	Q	I	T	T	L	M
N	M	P	L	K	Q	O	J	P	L	B
I	X	K	C	P	U	N	V	S	W	I

Menjetek fel a „Rampe Sainte Waudru”-n, a társaskáptalani templom bal oldalán, és álljatok meg a kis park mellett.

2. állomás: Két női közösség

Két különböző sors az emlékezetben.

„Várj, nézd meg a levélnek ezt a részét” – mondja Victoria.
Néhány sorra mutat az oldal alján, amelyre eddig nem figyeltél:

„Nem voltam egyedül. Soha nem voltunk egyedül. Jóval
azelőtt, hogy bárki nevet adott volna ennek, női
közösségek már formálták a várost, és utat nyitottak a
nők függetlensége felé.”

„Kíváncsi vagyok, melyik
közösségekre utal. Az egyikükről, a
kanonisszákról már hallottam, de
ennyi. Erről jut eszembe, tudtad,
hogy ez az egész környék az ő
idejükben teljesen másképp nézett
ki?”

**Olvasd be a QR-kódot, hogy
megismerj két lenyűgöző női
közösséget a múltból.**

Fedezd fel a tartalmat, utazz vissza
az időben, és nézd meg Monst úgy,
ahogyan ők ismerték.

Ha készen állsz, töltsd ki az utolsó
kvízt, mielőtt továbbmennének a
következő állomásra.

Victoria egy pillanatra elteszi a levelet.

„Ez nagyon menő” – mondja.

„A nők már évszázadokkal ezelőtt is szerveződtek itt. Beguinák, kanonisszák... A maguk korában hihetetlenül modernnek voltak! Azon túl, hogy épületeket hagytak a városra, abban is segítettek, hogy megváltozzon, hogyan tekintenek a nőkre. El sem hiszem, hogy a beguinákról eddig még soha nem hallottam...”

Felnéz rád.

„Kíváncsi vagyok, hogyan néz ki ma a feminizmus, és hogyan élik meg itt, Mons-ban. Valószínűleg nagyon más, mint amit a beguinák megtapasztaltak.” Elmosolyodik.

„Gyerünk... derítsük ki.”

Menjetek a park jobb oldalán lévő „Rue Samson”-ra. Menjetek egyenesen, majd forduljatok be jobbra a harmadik utcán, a rue Notre Dame-on. Menjetek tovább egyenesen, amíg balra tudtok fordulni. Ezután forduljatok be az első utcán balra, és álljatok meg a bal oldalon található „Picardie Laïque” mellett.

MEGFIGYELÉSI KIHÍVÁS

Útközben figyeljétek az utcaneveket. Találkozni fogtok egy másik női közösség nevével. Melyikkel?

Ha szükséges, használhattok fordítót.

3. állomás: Picardie Laïque

A nők és az örökség kapcsolatának újradefiniálása.

Victoria a telefonját nézi, amikor hirtelen megáll.

„Várj, ezt nézd.”

**Olvasd be a QR-kódot, hogy lásd
Victoria telefonjának képernyőjét.
Nézd meg az első fület.**

Victoria összevonja a szemöldökét. „A micsoda?”

Új fület nyit a telefonján, és beírja: „Matrimoine”.

**Most nézd meg a 2. fület – ugyanazzal a QR-kóddal –, és szánj
egy kis időt arra, hogy meghallgasd a neked ajánlott rövid
podcastot.**

Victoria a telefonnal a kezében: „Miért nem mondtá ezt nekem
eddig senki? Jövőre biztosan csatlakozom az eseményhez!

Facebook-oldaluk is van...”

Felvillan a telefonja. Üzenetet kapott egy barátjától, aki a
Polytechnikai Karon tanul, épp a közelben.

Victoria már el is indul
az iskola irányába...

Menjetek fel a „Rue de la Grande Triperie”-n, és forduljatok be jobbra a második utcán, a Rue de Houdan-on. Menjetek tovább egy kicsit, és a Politechnikai Iskola a jobb oldalaton lesz.

4.állomás: Nők és oktatás

Egyenlőtlen hozzáférés az oktatáshoz → egyenlőtlen részvétel a társadalomban → egyenlőtlen emlékezet.

**Olvasd be a QR-kódot,
hogy részt vegyél a
Politechnikai Iskola által
szervezett kvízben.**

Victoria a játék végén egy pillanatig a timeline-t nézi.
„Elég örület, ha belegondolsz. Képzeld el, hogy 1945-ben ebben az egész iskolában csak egyetlen nő végzett.”
Az oktatás soha nem csak a tanulásról szólt. Mindig valami nagyobbról is: ki kap helyet az asztalnál, ki vehet részt, ki létezhet teljes joggal a nyilvános életben. A timeline minden dátuma egy ajtó volt, amelyet erővel kellett kinyitni.
Néhányat közülük éppen itt, ebben az épületben.

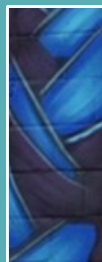
Hirtelen eszedbe jut valami, ami mellett elhaladtatok idefelé. Egy új street art alkotás, félig elrejtve a sarkon túl. Kíváncsi voltál rá, de nem volt időd megállni.

„Megnézzük? Szerintem a ‘L’art habite la ville’ kezdeményezés része. Ez azt jelenti: ‘A művészet a városban él’. A kezdeményezés 2015-ben indult, amikor Mons Európa kulturális fővárosa volt. Gyere!”

MEGFIGYELÉSI KIHÍVÁS

Menjetek vissza azon az úton, amelyen jöttetek, és próbáljátok megtalálni ezt. Ez lesz a következő állomásotok.

5. állomás: Nőábrázolások a street artban

Milyen nőképet közvetít a városi street art?

Megtaláltatok! Figyeljétek meg ezt az első murált, az Eldorado-t, amelyet Duek Glez készített 2019-ben, és amelyet a mexikói kultúra inspirált. Válaszoljatok az alábbi street art kihívás „1. lépésének” kérdéseire.

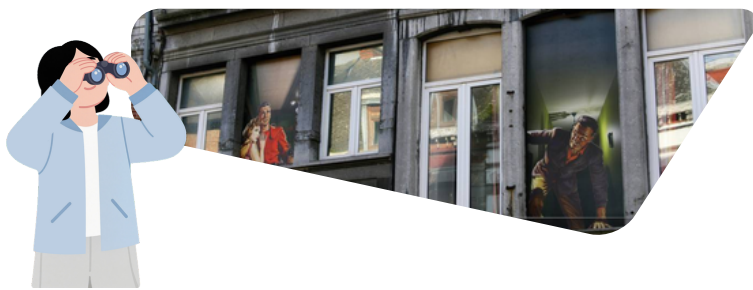
Ha készen vagytok, induljatok a „Marché aux herbes” tér felé, azon az utcán felfelé, amely közvetlenül mögöttetek van. Figyeljétek meg minden murált, és válaszoljatok ugyanazokra a kérdésekre mindegyiknél. Ezután végezzétek el a 2. és 3. lépést.

A „Marché aux herbes” téren látható a True Story című murál, amelyet Calvin Dussart és Charles Myncke készített 2015-ben.

A város rejtett történetei inspirálták:

- A művészeket érdekelték a Mons-ban található sok befalazott ablak és az, hogy mit jelképezhetnek.
- Elképzelték, milyen élet és tevékenység létezhetett ezek mögött a falak mögött.
- A murál a képzeletet és az emlékezetet keveri az 1950-es évekbeli képregények és hollywoodi filmplakátok reprodukcióinak felhasználásával.

STREET ART KIHÍVÁS

1. lépés: Megfigyelés nagy csoportban

Mit láttok általánosságban? Milyen érzelmeket láttok?

Mit gondoltok róla?

Itt egy vizuális Erőmérő.

Rendezzék el a látott nőábrázolásokat.

Áldozat – Passzív – Semleges – Aktív (pozitív?
negatív?) – Erőtjeljes

2. lépés: Reflexió nagy csoportban

Láttatok nőket, akiket kitöröltek a történelemből, nőket, akik a láthatóságért küzdöttek, nőket, akik visszakövetelték a közteret, és most azt figyelitek, hogyan ábrázolják őket ugyanebben a köztérben.

Milyen nőképet mutat Mons ezeken az utcákon?

Pozitív dolog ezeknek az ábrázolásoknak a jelenléte, vagy nem?

Mitől érzitek egy nőábrázolást „erőtjeljesnek” a köztéri művészetben?

3. lépés: Készítsétek el a saját murálotokat kis csoportokban

Ha Mons TITEKET kérne fel arra, hogy jövőre fessetek murált a nőkről, mit ábrázolna?

60 másodpercetök van arra, hogy kis csoportokban megtervezzetek egy koncepciót, majd 20 másodpercetök, hogy bemutassátok.

Victoria még mindig tele van ötletekkel. „Ezeket a koncepciókat tényleg meg kellene osztanunk az önkormányzattal, amikor legközelebb street art eseményt szerveznek!”

Beszéd közben már el is indul az Artefacto Store felé.

Ha most a „Marché aux herbes” téren vagytok, menjetek vissza azon az úton, amelyen jöttetek, néhány métert lefelé az utcán. Hamarosan meglátjátok az Artefacto üzletet a jobb oldalaton.

6. állomás: Az Artefacto Store

A sokféle mód, ahogyan eldől, kit képviselnek és hogyan

„Várj, ezt nézd!” – mondja Victoria.

Az ajtón lévő logó azt jelzi, hogy ez a hely része annak a kezdeményezésnek, amelyet a La Maison Arc-en-Ciel

egyesület indított 2023-ban, hogy biztonságosabb és befogadóbb tereket hozzon létre az LMBTQIA+ emberek számára a városban. Arra is emlékszel, hogy Mons-t 2021-ben hivatalosan az LMBTQIA+ emberek „szabadság zónájává” nyilvánították.

Victoria a matricára néz, aztán vissza rád.

„A nők történetét fedezzük fel... de sosem kérdeztük meg igazán magunktól, kiket értünk ebbe a csoportba. Láttuk, hogy a nőknek sok területen kellett küzdeniük azért, hogy elismerjék és láthatóvá váljanak a városban, de mi a helyzet az LMBTQIA+ közösséghez tartozó nőkkel? A színes bőrű nőkkel? Az alacsonyabb társadalmi osztályokból érkező nőkkel?”

Ez a matrica gondolkodásra késztet...

A kulturális örökség nemcsak a múltról szól. Élő dolog. Minden nap, az ehhez a matricához hasonló apró döntéseken keresztül formáljuk, ki érzi magát szívesen látottnak, ki látható, és kinek a története számít.

És emlékeztek a „Journées du Matrimoine” logójára? Nem mindenki értett vele egyet.

Néhány feminista egyesület problémának tartotta, hogy nincs rajta férfi. A „kiabáló” nőket pedig egyesek túl agresszívnak és hisztérikusnak látták, miközben mások számára éppen erőt és függetlenséget jelentettek...

Újra az ajtóra nézel. Már egy apró logó is vitát indíthat el, képzeld el akkor egy egész közösség ábrázolását egy városon keresztül! A kulturális örökség folyamatosan újratárgyalódik. A társadalmak döntenek el, kinek a történeteit emelik ki, és hogyan.

**Most közös
felelősségünk, hogy ezt
az örökséget a lehető
legbefogadóbbá tegyük.**

Menjetek felfelé azon az utcán, ahol most vagytok, amíg el nem éritek a főteret.

7. állomás: A Grand Place

A folklór megtestesíti a hagyomány és a befogadás közötti feszültségeket

Victoria: „Ó! Tavaly itt voltam ezen a téren a Doudou idején, azon a viadalon, amelyet Lumeçon néven ismernek.

Hihetetlen volt! El sem tudod képzelni, mekkora energia volt itt! Ez a folklór olyan erős része a helyi identitásnak! Látnod kell, hogy értsd, miről beszélek...

Várj, mutatok egy videót!”

Olvasd be a QR-kódot, hogy megnézd a videót, amelyet Victoria meg akar mutatni.

Amikor a videó megáll, koppints a jelölőre, hogy többet tudj meg a nők szerepéről és helyéről a helyi folklórban.

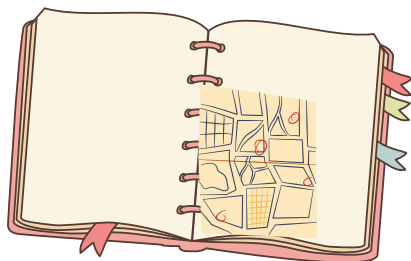
MEGFIGYELÉSI KIHÍVÁS

Két művészeti utalás is van a Doudou-ra a tér körül. Keressétek meg őket, és számoljátok meg, hány különböző helyi folklórból származó karaktert ábrázolnak, a kezeket nem számítva.

Írjátok le a választ alább. Figyeljete, az egyik műalkotás nagy, de jól el van rejtve. Sok szerencsét!

Victoria: „Igaz, hogy eddig sosem gondoltam ezekre a feszültségekre a folklórhagyományok és a befogadás között. A minap olvastam egy idézetet a binche-i Maszk Múzeum igazgatójától: **‘Azok a hagyományok, amelyek nem változnak, meghalnak.’**

Szerintem igaza volt.”
Victoria a kis könyvében lévő térképre mutat.
„Nézd, a következő állomás nincs messze innen.”

Menjetek a turisztikai iroda, a Visit Mons bal oldalán lévő utcán. Forduljatok be az első utcán balra, a rue Cronque-on, és álljatok meg, amikor az utca végére értek.

8. állomás: Marguerite Bervoets utca

Történelmi alakok és utcanevek

Victoria: „Marguerite? Egy nő nevét viselő utca? Ez nem túl gyakori... Mons-ban úgy tudom, a 435 utcából alig több mint 10 viseli nő nevét...

Biztosan fontos személy volt, bár elképzelem, hogy sokan elmennek itt, és észre sem veszik, vagy egy pillanatig sem gondolkodnak el rajta.”

**Olvasd be a QR-kódot, hogy
megismerd Marguerite
Bervoets történetét, de
készülj fel egy nehéz kérdésre:
„Te mit tettél volna a
helyében?”**

Menjetek jobbra a Marguerite Bervoets utcán,
majd forduljatok jobbra a két épület között
található „Passage Victor Hugo”-ba.

Amikor az átjáró végére értek,
forduljatok jobbra. Bal oldalon
látni fogtok egy nagy ajtót, a 20-
as szám alatt. Menjetek be ezen a
kis ösvényen, és álljatok meg a
Mons irodalmának alapítóját
ábrázoló dombormű közelében.

9. állomás: „La Chappelle du condamné” és boszorkányok

Az elfeledett nők feltárása, akiket a félelem, az előítélet és a vádaskodás törölt ki.

„Nézd, ezt a helyet úgy hívják: ‘La Chappelle du condamné’, vagyis az elítélt ember kápolnája. Milyen furcsa név egy ilyen kedves kis épületnek!”

A falon talál egy QR-kódot „Discover the Story of Marguerite Tiste” címmel.

Olvasd be a QR-kódot, hogy megtudd, mi köti Marguerite Tiste-et ehhez a kápolnához. Javasoljuk, hogy használj fejhallgatót. Hallgatás közben lassan elindulhatsz a Grand Place felé.

A Grand Place eléréséhez: kövesd az enyhén jobbra tartó ösvényt, majd menj át a Városháza alatti átjárón.

Victoria egy pillanatra mozdulatlanul áll. A teret nézi.
„Soha többé nem fogom ugyanúgy látni ezt a teret...
Végigsétáltunk ezen a városon, olyan nőket követve, akiket
elrejtettek, elfelejtettek, kiírtak a történetből.

Aztán kiderül, hogy évszázadokkal ezelőtt néhány nőt mégis
reflektorfénybe állítottak... de szörnyetegként. Olyan
valamikként, amitől a városnak meg kellett szabadulnia.

Eljutottunk a nők elégetésétől a kitörlésükön át oda, hogy végre
megpróbáljuk visszaadni nekik a helyüket. Ez az egész ív. Erről
szólt ez a levél.

De egy dologhoz újra és újra visszatérek: a hallgatásra
kényszerítés évszázadai alatt is voltak nők, akik utat találtak.
Módot arra, hogy létezzenek, beszéljenek, nyomot hagyjanak...”
Hirtelen Victoriának mintha ihlete támadna.

„A művészet, persze! Amikor nem beszélhetsz, festesz.
Amikor nem hallgatnak meg, létrehozol valamit, amit nem
tudnak figyelmen kívül hagyni!
Nem gondolod?”

Ha a Városháza mögötted van,
fordulj balra, és kövesd a „rue de
Nimy”-t. Állj meg az ARTS² nevű
művészeti iskola előtt, amely a
Mons-i Királyi Konzervatórium és
a Képzőművészeti, Vizuális és Téri
Művészeti Főiskola egyesüléséből
jött létre.

10. állomás: ARTS², Cécile Douard

Amikor egy női művésznek sikerül fényt vetnie az elfeledett nőkre

Most az ARTS², Mons művészeti iskolája előtt állsz. Ma itt a művészeti szakos hallgatók többsége nő. De lépünk vissza 150 évet, és egészen más képet látunk.

A 19. század végéig a nőket egyszerűen nem engedték be a művészeti iskolákba. Néhányuknak mégis sikerült festészetet tanulniuk: egy apán, egy fivéren vagy egy férjen keresztül, akinél volt ecset és hely. De még így is szigorú szabályok vonatkoztak a nőkre: nem festhettek aktokat, ami azt jelentette, hogy nem kaptak hivatalos megbízásokat, nem lehetett karrierjük, nem kaptak elismerést.

Aztán jött Cécile Douard, aki nem volt hajlandó a szabályok szerint játszani, és kétszer is legyőzte a rendszert.

Franciaországban született 1866-ban.

Nem iratkozhatott be a Mons-i Akadémiára, mert nő volt.

Ezért más utat talált be: magánórákat vett az Akadémia saját igazgatójától, Antoine Bourlard-tól. Olyan tehetséges volt, hogy 1885-ben szabad hallgatóként elnyerte az Akadémia első díját.

Ez volt az első fricskája a rendszernek!

Hagyományos portrékat festett, de ami igazán radikálissá tette a munkáját, az a Borinage-ra irányuló figyelme volt. Ugyanarra a bányavidékre, amely Van Gogh-ot is inspirálta. A különbség? Ő a férfiakat festette. Cécile az ecsetét az elfeledettek felé fordította: a szénpor és a csend súlya alá temetett nőkre, és lehetetlenné tette, hogy figyelmen kívül hagyják őket.

De nem mondtam, hogy kétszer győzte le a rendszert? Amikor Cécile 33 éves volt, a La Trouille folyó kiáradt. Miközben rohant, hogy megmentse a festményeit, megcsúszott, beütötte a fejét, és elveszítette a látását. A legtöbben itt megálltak volna. Ő nem. Hegedűt kezdett tanulni. Aztán szobrászatot. Aztán... Braille-írást. Az első világháború után a Braille Liga fejlődésének kulcsfigurájává vált.

Elveszítette a szemét. De soha nem veszítette el a hangját és a kreativitását.

Kíváncsi vagy **Cécile Douard egyik fő festményére „egy vak ember szemén keresztül”**? Akkor olvasd be a QR-kódot, vedd elő ceruzákat és egy papírlapot, és próbáld lerajzolni, amit a leírás hallgatása közben elképzelsz.

Menj tovább egyenesen a „Rue de Nimy”-n, amíg jobb oldalon meg nem látod a Mundaneumot.

11. állomás: A Mundaneum

Egy intézmény, amely újraértelmezi örökségét, hogy ünnepelje a nők szerepét

Victoria megáll. Előveszi a kis könyvet, lapozgat benne... majd felnéz. „Ez az. A Mundaneum. Az utolsó állomásunk.”

The Mundaneum

Paul Otlet alapította, aki a ma is könyvtárakban használt univerzális osztályozási rendszer mögött álló látnok volt, valamint Henri La Fontaine, aki 1913-ban Nobel-békedíjat kapott.

Vannak, akik papíralapú internetnek nevezik.

Jóval Google, képernyők és Wi-Fi előtt itt emberek megpróbálták összegyűjteni a világ teljes tudását.

Milliónyi indexkártya. Kézzel írva. Rendezve.

Osztályozva. Végtelen fiókokban tárolva. Mindez egy fő eszményért: békéért a megosztott tudáson keresztül.

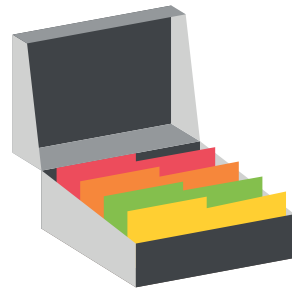
Victoria hangosan felolvassa a táblát. Megáll, aztán újra belelapoz a kis könyvbe.

„Várj... a könyv szerint hárman építették fel ezt a helyet, nem ketten...”

És ez így is van...

A harmadik személy **Léonie La Fontaine** volt, Henri testvére. Jelentős szerepet játszott: saját archívumait felhasználva hozzájárult az első 400 000 indexkártya megírásához, és nemzetközi hálózatokhoz kapcsolta a projektet, hogy aktívan terjessze a tudást.

És ezzel még nem állt meg... Léonie Belgium első feministáinak egyike lett. Együtt dolgozott a mozgalom legtöbb úttörő nőalakjával, társalapítója volt Belgium első feminista egyesületének, a „La Ligue Belge du Droit des Femmes”-nek, később pedig létrehozta a „Parti des Femmes Belges”-t, hogy társadalmi és politikai jogokért küzdjön, beleértve az általános választójogot is.

Elég hosszú lista... igaz?

Ennek ellenére Léonie évtizedeken át nagyrészt láthatatlan maradt itt.

Miért? A múzeum szóvivője szerint az internet első atyja iránti egyfajta „Otletmánia”, valamint Henri Nobel-díja iránti rajongás elhomályosította az ő hozzájárulását. De a dolgok most változnak.

A Mundaneum számára a fordulópont 2020-ban jött el, amikor az Európai Örökség Napok hivatalos témája a „nők” lett. Ez lehetőséget adott a Mundaneumnak arra, hogy újra felfedezze Léonie történetét, és egy kiállítás középpontjába helyezze őt.

Léonie egész életét egy világos cél vezette: dokumentálni a nők történelmét, és azt az oktatás és az emancipáció eszközévé tenni. A belgiumi első feministákról azonban kevés forrás maradt fenn, nyomok nélkül pedig történelem sem létezhet. Ami nincs dokumentálva, elhalványul. Ami pedig elhalványul, feledésbe merül... hacsak nem döntünk tudatosan úgy, hogy megőrizzük.

2026-ban az archívumközpont Wikipedia-workshopot szervezett, hogy a nőkről szóló életrajzok teljesebbek és láthatóbbak legyenek. Ez alapvető munka, ha tudjuk, hogy a Wikipedia-cikkek közül csak minden ötödik szól nőről. Egy utcanév, egy szobor, egy kiállítás... ezek nem léteznének információ nélkül. Ez az elismerés pedig formálja a kollektív emlékezetet. Mert az örökség akkor él igazán, ha megosztják, és minden alkalommal növekszik, amikor egy új hang továbbviszi.

Záró reflexiók

Victoria becsukja a kis könyvet, és újra a levélre néz.

„Azt hiszem... ez soha nem csak Mons-ról szólt. Hanem arról, hogy megtanuljuk észrevenni bármelyik város rejtett történeteit.

Találkoztunk nőkkel, akik közösségeket alapítottak, örökségeket őriztek meg, küzdöttek azért, hogy tanulhassanak, dolgozhassanak, hogy meghallják őket. Néhányuk szimbóllummá vált. Mások majdnem eltűntek. És most azon gondolkodom, hány történet mellett sétálunk el még mindig minden nap anélkül, hogy meglátnánk őket.”

A Mundaneum felé pillant.

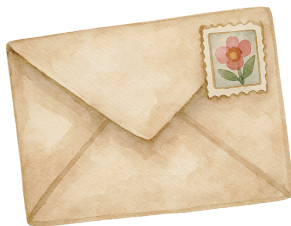
„Talán ezért léteznek az ilyen helyek: hogy tovább keressünk, és tovább pótoljuk a hiányzó darabokat.

A földszint ingyenes... lehet, hogy bemegyek körülnézni.”

Victoria gondosan összehajtja a levelet, és még egyszer utoljára ránéz.

„Szerintem a nőnek, aki ezt írta, igaza volt. A városok nem változnak meg maguktól. Rajtunk múlik, hogy másként nézzünk rájuk, észrevegyük, ki van jelen, ki hiányzik, és kinek a történeteinek kell még helyet kapniuk.

A kulturális örökség nem csupán valami, amit öröklünk, hanem egy történet, amelyet tovább írunk. Közös feladatunk pedig gondoskodni arról, hogy minden hang, minden kéz, amely formálta, hallható és emlékezetes legyen.”

Ezt a Bookletet az ELAN készítette az Empower Youth, Explore Stories (EYES) projekt részeként.

Kapcsolat:

ELAN - European Literacy for All Network
Boulevard Sainctelette 39, 7000 Mons, Belgium

Website: <https://www.ela-network.eu/>

Email: literacy.forall.network@gmail.com

LinkedIn: European Literacy for All Network

**Az Európai Unió
társfinanszírozásával**

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.